

Søndag septuagesima 2020 Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

Tekster: Salme 80, Jes. 5:1-7, 1. Kor. 9:24-10:5, Matt 20:1-16, III Luk 17:7-10

Guds uforskyldte nåde er overskriften i vår bibelkalender denne søndagen. Det betyr at vi eier Guds nåde uten at vi fortjener det. I dag på søndagen Septuagesima eller Vingårdssøndagen (norsk) retter vi blikket mot neste høytid → fastetid og påske. *"Født av jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus» leste vi i trosbekjennelsen. «Fra krybben til korset gikk veien for deg, slik åpnet du porten i himmelen for meg».* Hadde vi fortsatt å lese i Matt 20, v17 står det: *«Se vi drar opp til Jerusalem, og Menneskesønnen skal overgis til overprestene og skriftlærde. de skal dømmes han til døden og utlevere ham til hedningene, og han skal bli hånet og pisket og korsfestet. og tredje dag skal han oppstå.»* Gjennom det at Gud ble menneske og kom til jord, levde et fullkomment liv, døde en stedfortredende død for oss og stod opp fra graven, så eier jeg det evige livet. Denne gaven fikk jeg helt gratis, av nåde, i dåpen og eier den fortsatt i og med troen på Jesus Kristus. *«Av nåde alt jeg får fra Gud fra først til sist, av nåde leges mine sår av legen Jesus Krist. Nådefulle Gud- synd du sletter ut. Jesus tok all synd som sin og derfor også min.»*

Arbeiderne i vingården fikk lønn som avtalt. Noen av dem hadde nesten ikke arbeidet i det hele tatt og likevel fikk de full lønn. De fikk en lønn de ikke hadde fortjent. Frelsen i Jesus Kristus får du også uten å ha fortjent det. Enten du har vært en kristen hele livet, eller om du som røveren på korset får troen like før du dør, så eier du ved troen en fullkommen frelse. Vi fortjener ikke denne frelsen. Vi fortjener ikke Guds tilgivelse hver eneste dag. Vi handler hele tiden mot Gud enda vi vet bedre, men han forkaster oss ikke. Gjennom nådemidlene viser han oss han oss gang etter gang at vi eier syndenes forlatelse.

Tekstene i dag handler om lønn og fortjeneste. Vi har hele livet fått høre at det skal være lik lønn for likt arbeid. Det er ikke vanskelig å forstå misnøyen blant arbeiderene i vingården. Jesus forteller lignelsen på bakgrunn av Peters spørsmål: *«Hva så med oss? Vi har forlatt alt og fulgt deg. Hva skal vi få?»* I Matt 19,21 hører Peter at Jesus sier til den rike unge mannen: *«Vil du være helhjertet, gå da bort og selg alt det du eier, og gi alt til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen.»* Peter er interessert i å få vite hva deres lønn blir. De har forlatt alt for å følge Jesus. Hva får så de igjen? Hva er deres skatt? Hva tenker du? Mange har ofret mye for det å følge Jesus: tid, venner, ære og berømmelse, liten tid til familie, liten tid til seg selv. Spørsmålet ligger nær for oss alle og særlig for oss som er prester: Hva har vi igjen for alt dette? Hva får vi i lønn? Lønningen er stor sier Jesus. Alt det de har ofret får de mangedobbelt igjen og framfor alt et evig liv. Men samtidig har Jesus et utsagn som forstyrrer det vi vet om arbeid og lønn: *«Men mange som er de første skal bli de siste, og de siste skal bli de første.»* Er det ingen rettferdighet? Skal alle få like mye enten de arbeider lite eller mye? Lignelsen om arbeiderne i vingården tar for seg dette. Her blir konklusjonen at vingårdens herre gir alle en lønn de ikke har fortjent. De får nådelønn. Bibelen taler mye om lønnen vi skal få i himmelen. I Bibelens siste kapittel, så står det: v.12: *«Se, jeg kommer snart og har min lønn med meg.»* Jesus sier i Bergprekenen Matt 5,12: *«Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen.»* Paulus sier i Kol 3,24: *«For dere vet at Herren skal gi dere sin arv som lønn.»*

En arv kommer etter en annens død. Hva etterlot Jesus seg? Hva var det Jesus gjorde som jeg får del i? Jesus ble født inn i verden som et menneske. Han måtte leve under loven som alle andre. Han levde et fullkomment og rent liv. Jesus var til glede for Gud og mennesker. Jesus seiret alltid over djevelen. Djevelen fristet han, men Jesus stod imot. Hvor mange ganger har ikke jeg falt når fristelsen ble for sterk. Unnfallenhet, latskap og mangel på frimodighet gjør at jeg ofte velger letteste veg. Jesus seiret over døden. Han ble torturert til døde, spottet på og pisket og hengt på et kors. Han døde. Han stod opp igjen av graven. Døden kunne ikke holde på en rettferdig. Døden på korset var en død for all verdens synd. Han døde for mine og for dine synder. Det betyr at Gud betrakter dødsdommen over sin kjære Sønn som dødsdommen over meg. Jesus bestod prøven. Han seiret over synden og betalte for all synd til alle tider. Han seiret over djevelen. Han seiret over døden gjennom det at han stod opp igjen fra graven. *"Han oppstod til vår rettferdiggjørelse"* står det. Det betyr at Gud reiser Jesus opp av graven og erklærer alle mennesker uskyldig. Ved troen på Jesus Kristus eier jeg en rettferdighet som gjelder hele livet og hele evigheten. Vi protesterer fordi vi ikke kjenner det slik. Vi kjenner på alt det ufullkomne, men det er Gud som erklærer oss rettferdige for Jesu Kristi skyld.

Dette er arven. Dette er skatten. Dette er lønnen. Men det er også en annen lønn, som aldri blir betegnet som en skatt, men som straff: Kol 3 forts: *"Men den som gjør urett, skal få lønn som fortjent."* I Rom 6,23 kommer dette klart fram: *"Syndens lønn er døden, men Guds nådes gave er evig liv i Jesus Kristus, vår Herre."*

Paulus utdyper dette med arvinger i *Rom 8,17*: "Men er vi barn, da er vi også arvinger. Vi er Guds arvinger og Kristi medarvinger, så sant vi lider med ham." Guds arvinger og Kristi medarvinger. Vi arver det evige liv. Vi eier syndenes forlatelse. Vi får Kristus som vår frelser med alt det han har.

Paulus sier i Rom 8 at det er ingen fordømmelse for de som er i Jesus Kristus. Hver gang noen anklager deg for ikke å være en god nok kristen, kan du vise til at Jesus var en god nok kristen i ditt sted. Alle anklager kan føres på Kristus. Han er din. Du har alle rettigheter i Ham. Det kan være vanskelig å tro at det er ditt fordi du ikke har fortjent det. Vi har ikke fortjent det. Derfor sier Paulus: «For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave» *Ef 2, 8*. Denne gaven eller arven fikk jeg i dåpen, og jeg får den bekreftet gjennom nådemidlene. I nattverden mottar vi Herrens legeme og blod til evig liv. Er vi klar over hvilken skatt vi får? Jesus Kristus, han er min. Denne visshet har jeg som kristen. Det er jo dette Jesus roper til oss gjennom Guds Ord, gjennom prekenen, gjennom avløsningen og gjennom nattverden. For en lønn og skatt vi har i denne vår dyrebare stedfortreder. "Samle dere ikke skatter her nede hvor møll og rust tærer- hvor tyver bryter inn og stjeler- samle eder skatter i himmelen."

Vi må ta vare på våre menigheter og kirker og arbeide for at de skal bli sterke mot den falske lærer som vil ta fra oss skatten og trøsten i evangeliet. "Og enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller barn eller åker for mitt navn skyld, skal få mangedobbelt igjen og evig liv i eie." *Matt 19,29*

For en lønn og skatt. Vi har mistet vennskap med verden, men vi har fått et evig vennskap med Gud og hans folk. Du mister ikke noe som kristen. Du får mangedobbelt igjen. Rett nok kan vi bli prøvet som Job, men skatten vi har i vente overstiger alt vi kan tenke oss. «Men jeg vet at min gjeløser lever; *Job 19, 25*

Vi har fått mangedobbelt igjen: Vi har Guds rene ord og hans sakrament. Det er en kilde av levende vann som aldri går tom. Måtte Gud gi oss nåde til ikke å kaste vrak på denne arven og skatten han har gitt oss. "Søk først Guds rike og hans rettferdighet- så skal dere få alt dette andre i tillegg." Det er lett å tenke på omkostningene med å være en kristen, men det er viktig å være klar over hvorfor vi er her på jorden. Vi er på reise mot himmelen. Vi har et oppdrag om å fortelle alle mennesker om evangeliet. Det koster å ta opp kampen og søke mot Guds rike. Det koster strid, men det er verdt det.

Må Gud gi oss at vi ikke blir trette. Vi har fått et oppdrag om å så ut evangeliet. Neste søndag får vi høre om såmannen. Men du skal vite at Gud tar ansvaret. Han sørger for veksten. Vi skal ikke være opptatt med hvor Ordet faller, men at det blir sådd ut. Vi er så opptatt av lønn og resultater. Det er det verden er opptatt av. I Guds rike handler det om å være trofast og tålmodig og utføre det Herren ber oss om. Vår trøst ligger ikke i hva vi får til. Vår trøst ligger ikke i målt framgang. Vår trøst ligger i evangeliet, at jeg eier syndenes forlatelse.

Luk 17, 10 På samme måte med dere. Når dere har gjort alt det som er pålagt dere, skal dere si: Vi er uverdige tjenere og har bare gjort det vi var skyldige å gjøre."

Tekstene i dag handler ikke bare om lønn, men om tjenerskap. Det er viktig at vi er tålmodige og trofaste i det oppdraget Gud har gitt oss. Det er Gud som har satt oss i tjenesten i vingården, i menighet, i jobb, på skolen, i hjemmet osv. Han har ansvaret. Vi må da ikke gå rundt å klage på hverandre og anklage Gud dersom resultatene uteblir. Vårt ansvar er å være flittige i å bruke nådemidlene, ivrige i forbønnen for hverandre og bære vitnesbyrdet om Jesus ut i verden gjennom ord og handling. Vi skal leve som bekjennende kristne i alt hva vi gjør, sier og handler. Det mangler ikke på oppgaver. I Luk 17, 5 sier disiplene til Jesus: «Gi oss større tro». Ser en på det som står foran så handler denne teksten om tilgivelse. Disiplene ber om større tro, en større tro slik at de kan tilgi og gjøre underverker i Jesu navn. Større tro slik at de kunne stå imot fristelser og farer. Større tro til å være en bedre kristen i verden. Jesus viser dem at selv om deres tro var så liten som et sennepskorn, så liten at den ikke kunne være noe å snakke om, så kunne den likevel utføre de største under. Troen er ikke avhengig av apostlene, men av Jesu allmakt som er troens innhold. Troens kraft er Jesus alene og ikke noe i oss. Spørsmålet var feil stilt. Om de ikke kunne tilgi og gjøre underverker var det ikke for at de hadde for lite av troen, men at de manglet troen helt og holdent. Så underviser Jesus sine disipler om hvordan det er å være hans tjener. De skal ikke vente å få lønn, spesialbehandling og oppvaring. De utfører arbeidet i Guds rike fordi de er skyldige til det. De er Kristi tjenere. Kristus eier både deres tid og krefter. Slik er det for alle kristne som vil tjene ham og særlig de som er prester. Rett nok kan den ene gjøre mer enn den andre i Guds rike, men aldri mer enn hva de skylder vår Herre og Frelser. Vi skal gjøre gode gjerninger fordi Gud vil det, men de skal aldri brukes som krav om lønn. Guds rettferdighet får vi av nåde for Jesu Kristi skyld.

Arbeidet i Guds rike er en frukt av troen og kjærligheten til Kristus og gleden over evangeliet.

Amen.